

Wymagania edukacyjne z przedmiotu Muzyka dla klas IV - VII

Wymagania edukacyjne formułowane są w oparciu o podstawę programową oraz Program nauczania muzyki w klasach 4-7 szkoły podstawowej. System oceniania ma na celu wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowościowego ucznia. Ze względu na możliwości i zdolności muzyczne uczniów nauczyciel, dokonując oceny, bierze przede wszystkim pod uwagę: wysiłek wkładany podczas realizacji zadań, predyspozycje indywidualne, umiejętności muzyczne, postawę i zaangażowanie w podejmowane działania, opanowanie wiedzy w zakresie wybranych tematów, uzyskany poziom wiedzy i umiejętności w zakresie różnych form aktywności muzycznej, umiejętność pracy w zespole, rozwój inwencji twórczej, podejmowanie dodatkowych działań, rozwijanie własnych zainteresowań i umiejętności.

Ocenie z muzyki podlegają trzy następujące obszary i formy pracy ucznia:

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja twórcza

1. Śpiewanie

- z pamięci polskiego hymnu państwowego „Mazurka Dąbrowskiego”
- ze słuchu, w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem, próba wspólnej interpretacji w wykonaniu zespołowym, a także próba własnej interpretacji w wykonaniu solowym z zastosowaniem zasad i higieny głosu – stosowanie ćwiczeń oddechowych, emisyjnych, dykcyjnych itp.
- śpiewanie piosenek i próba śledzenia zapisu nutowego
- kształcenie poczucia wielogłosowości (śpiewanie kanonów)
- rytmizowanie tekstów

2. Granie na instrumentach w zespole i solo prostych utworów na instrumencie melodycznym, np. flecie, dzwonkach oraz instrumentach niemelodycznych - perkusyjnych, instrumentarium Orffa lub instrument elektroniczny)

- Granie schematów rytmicznych, gamy C-dur, Hymnu Europy, instrumentalnej wersji Ody do Radości L. van Beethowena
- Wykorzystanie gestodźwięków (ćwiczenia rytmiczne, improwizowanie rytmów, akompaniament do piosenek, ilustracje muzyczne)

3. Ruch przy muzyce - odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne

- ruchowa realizacja ćwierćnut i ósemek, zaznaczenie akcentu metrycznego
- wykonywanie kroków, figur i układów tanecznych: polskich tańców narodowych: poloneza, kujawiaka i krakowiaka; wybranych tańców ludowych (szczególnie własnego regionu); wybranych tańców różnych narodów; wybranych tańców towarzyskich
- taktowanie podczas śpiewu i /lub słuchania utworu

4. Słuchanie i percepcja muzyki: świadome słuchanie wybranych dzieł literatury muzycznej (w całości lub fragmentów):

- Umiejętność wypowiadania się na temat słuchanej muzyki – wypowiedzi ustne, pisemne, także z innych dziedzin, np. plastyki

- rozpoznaje ze słuchu: brzmienie instrumentów muzycznych; brzmienie głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas); polskie tańce narodowe; aparat wykonawczy (solista, zespół kameralny, chór, orkiestra);
- Wypowiedzi ucznia na temat utworów muzycznych (opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów) - rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;
- werbalizuje emocje i odczucia;

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania

1. W zakresie śpiewu i mowy:

- Uwrażliwienie na tempo, dynamikę i artykulację, poznanie oznaczeń związanych z wymienionymi elementami muzyki
- Zapoznanie się z elementami notacji muzycznej: oznaczeniami metrum, pięciolinia, kluczem, zapisem nut na pięciolinii, wartościami rytmicznymi nut
- Zapoznanie się z utworami literatury muzycznej, poznanie twórczości wybranych kompozytorów, poznanie nazw wybranych epok z historii muzyki przy okazji śpiewania tematów z literatury muzycznej

2. W zakresie gry na instrumentach:

- Zapoznanie się z wartościami rytmicznymi nut, zapisem dźwięków w tonacjach C, F, G, D, a, d, e, funkcjami znaków chromatycznych i innymi elementami notacji muzycznej
- Zwracanie uwagi na elementy muzyki (melodia, rytm, harmonia, tempo, artykulacja) w czasie wykonywania rytmów, melodii, akompaniamentów, instrumentacji
- Zapoznanie się z utworami literatury muzycznej, poznanie twórczości wybranych kompozytorów, poznanie nazw wybranych epok z historii muzyki podczas grania tematów z literatury muzycznej
- Zapoznanie się z pojęciem gamy, uwrażliwienie na kierunek melodii

3. W zakresie ruchu przy muzyce:

- W czasie wykonywania wybranych piosenek z repertuaru zamieszczonego w podręczniku lub prezentacji utworów z płyt CD próba zilustrowania przez uczniów ruchem omawianych na lekcjach zagadnień muzycznych

4. W zakresie słuchania muzyki:

- W czasie słuchania utworów prezentowanych na lekcjach z płyt CD słuchanie analityczne z ukierunkowaniem na wybrane cechy utworu: określanie nastroju i charakteru utworów muzycznych, rozpoznawanie aparatu wykonawczego (głosy, instrumenty), rozpoznawanie charakterystycznych cech polskich tańców narodowych w piosenkach, muzyce ludowej i opracowaniach artystycznych
- Poznawanie fragmentów dużych form scenicznych – oper i baletów
- Zaznajomienie się z brzmieniem muzyki ludowej wybranych regionów Polski, a także z innych krajów
- Zwrócenie uwagi na wątki patriotyczne i historyczne zawarte w niektórych utworach
- Poznanie terminów określających rodzaje muzyki (tzw. klasyczna, ludowa, popularna) oraz jej funkcje (rytualno-obrzędowa, sygnalizacyjna, rozrywkowa), próba samodzielnego określania rodzaju i funkcji muzyki

- Próba umiejscowienia muzyki w czasie – zauważenie różnorodności zależnej od epoki powstania na przykładzie utworów: M. Gomółki, A. Vivaldiego, J.S. Bacha, W.A. Mozarta, L. van Beethovena, F. Chopina, S. Moniuszki, K. Szymanowskiego, W. Lutosławskiego, W. Kilara, H.M. Góreckiego, K. Pendereckiego. Zapoznanie się z sylwetkami niektórych kompozytorów
- Percepcja elementów muzyki – wycucie zmian tempa, metrum, dynamiki i artykulacji, uwrażliwienie na barwę w muzyce (rodzaje głosów i instrumentów, zespoły wokalne i wokarno-instrumentalne)
- Zwracanie uwagi na budowę formalną utworów (kontrast i podobieństwo, wariant, powtórzenie), prowadzenie rozmów o muzyce

5. **W zakresie form twórczych:**

- Poszukiwanie informacji o muzyce w dostępnych źródłach, w tym zasobach komputera, programach multimedialnych i internecie
- Kształcenie umiejętności interpretacji wykonywanych piosenek
- Kształcenie umiejętności interpretacji wykonywanych utworów instrumentalnych
- Interpretacja ruchowa utworów muzycznych
- Wyrażanie gestem i/lub mimiką nastroju – pantomima

6. **W zakresie form ruchowych:**

- Tańczenie wybranego tańca regionalnego
- Zabawy ruchowe i inscenizacje przy piosenkach
- towarzyszenie piosenkom (marsz, bieg, podskoki)
- Odtwarzanie ruchem nastroju

III. Wiedza o kulturze muzycznej, narodowym i światowym dziedzictwie kulturowym

Wszystkie formy aktywności:

- Poznanie wybranych utworów z klasycznej literatury muzycznej
- Zapoznanie z sylwetkami niektórych kompozytorów muzyki klasycznej
- Przybliżenie fragmentów dużych form scenicznych – oper, baletów, musicalu, operetki
- Zwrócenie uwagi na wątki patriotyczne i historyczne zawarte w niektórych utworach, podkreślenie związków z wydarzeniami umiejscowionymi w czasie
- Świadome uczestniczenie w życiu kulturalnym i artystycznym – rozwój cech melomana (oferta programowa instytucji kultu ralnych, środków masowego przekazu)
- Świadome uczestniczenie w życiu kulturalnym i artystycznym – aktywne muzykowanie w środowisku (chór, orkiestra, zespół taneczny, folklorystyczny)
- Świadome korzystanie z dóbr kultury – znajomość praw twórców i wykonawców
- Zapoznanie z brzmieniem muzyki ludowej wybranych regionów Polski, a także z innych krajów
- Poszukiwanie informacji o muzyce w dostępnych źródłach, w tym zasobach komputera, programach multimedialnych i Internecie

Na lekcjach muzyki oceniane są dodatkowo:

- Podejmowanie prac dodatkowych (dla chętnych)
- Aktywna praca w chórze szkolnym, udział w uroczystościach szkolnych i prezentacjach wewnątrz lub zewnątrzszkolnych, konkursach

- Działania twórcze ucznia
- Przygotowania do lekcji (posiadanie podręcznika, zeszytu ucznia i fletu)
- Aktywność na lekcji – udział, postawa, inicjatywa
- Prowadzenie zeszytu przedmiotowego – z uwzględnieniem estetyki, systematyczności i poprawności

Oceniając ucznia nauczyciel zawsze uwzględnia:

- indywidualne możliwości ucznia
- wkład pracy i zaangażowanie
- samodzielność
- stosunek do przedmiotu

Uczniowie z opiniami/orzeczeniami są oceniani zgodnie z zaleceniami poradni.

OGÓLNE:

Ocena celująca: uczeń znacznie wykracza poza wymagania, uczestniczy w zajęciach dodatkowych (chór), lub podejmuje pozaszkolne, pozaprogramowe działania muzyczne.

- śpiewa samodzielnie, czysto i ekspresyjnie wszystkie piosenki z podręcznika + dodatkowe utwory

- gra poprawnie na instrumentach melodycznych (i perkusyjnych) zarówno utwory z książki, jak i repertuar własny / dodatkowy

- bezbłędnie czyta nuty i wykonuje dowolny prosty utwór

- rozpoznaje i opisuje budowę utworów muzycznych

- wykazuje wiedzę i umiejętności wyraźnie przekraczające poziom oceny bardzo dobrej

- aktywnie uczestniczy w zespole szkolnym / chórze / orkiestrze i osiąga sukcesy (konkursy, występy)

- samodzielnie tworzy własne melodie, akompaniamenty, aranżacje, improwizacje

- jest bardzo aktywny muzycznie także poza szkołą

Ocena bardzo dobra:

- śpiewa samodzielnie i poprawnie większość piosenek z programu

- gra samodzielnie większość melodii i akompaniamentów na instrumencie melodycznym

- bezbłędnie odtwarza rytmy głosem, gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych-rytmizuje teksty bez problemów

- rozumie i stosuje zapis nutowy w praktyce

- zna i prawidłowo używa podstawowych terminów muzycznych z programu danej klasy

- potrafi wymienić najważniejszych kompozytorów omawianych w roku

Ocena dobra:

- śpiewa poprawnie piosenki jednogłosowe (czasem z niewielką pomocą nauczyciela)

- gra kilka melodii i prostych akompaniamentów na instrumencie (z niewielką pomocą)

- odtwarza proste rytmy głosem i na instrumentach perkusyjnych

- rytmizuje łatwiejsze teksty- zna i rozumie podstawowe terminy muzyczne z programu klasy

- prowadzi schludny i regularnie uzupełniany zeszyt

Ocena dostateczna:

- śpiewa niektóre piosenki z programu – z wyraźnymi błędami i dużą pomocą nauczyciela

- gra wybrane, najprostsze melodie – również z dużą pomocą

- wykonuje najłatwiejsze ćwiczenia rytmiczne

- zna tylko część najważniejszych pojęć i terminów

- zeszyt prowadzi nieregularnie i mało starannie

Ocena dopuszczająca:

- śpiewa bardzo nieliczne, najprostsze piosenki – niedbale i bez chęci poprawy
- gra gamę + kilka najłatwiejszych utworów – również niedbale
- podejmuje działania muzyczne niechętnie
- myli podstawowe terminy, wiedza jest bardzo fragmentaryczna
- najprostsze rytmy wykonuje tylko z pomocą nauczyciela

Ocena niedostateczna:

- nie opanował nawet minimum wymagań z programu danej klasy
- wykazuje negatywny stosunek do przedmiotu i brak zaangażowania
- mimo wielokrotnej pomocy nauczyciela nie wykonuje najprostszych poleceń
- jest permanentnie nieprzygotowany do lekcji
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego

KLASA IV

Ocena celująca (6) Uczeń realizuje wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz dodatkowo:

- uczestniczy w zajęciach dodatkowych (chór), lub podejmuje pozaszkolne, pozaprogramowe działania muzyczne.
- śpiewa samodzielnie, czysto intonacyjnie, z wyrazem artystycznym wszystkie piosenki z podręcznika oraz wybrane utwory dodatkowe i repertuar pozaprogramowy
- gra samodzielnie i poprawnie na instrumencie melodycznym (dzwonki chromatyczne lub inny) większość melodii z podręcznika oraz utwory dodatkowe
- samodzielnie odczytuje i wykonuje dowolny prosty utwór zapisany nutami (klucz wiolinowy, gama C-dur, proste wartości rytmiczne)
- rozpoznaje i opisuje budowę prostych utworów (np. zwrotka – refren, forma ABA)
- tworzy własne proste melodie do tekstu, akompaniamenty rytmiczne, improwizacje
- bardzo aktywnie uczestniczy w życiu muzycznym szkoły (chór, zespół, akademie) i osiąga sukcesy w konkursach lub festiwalach
- jest bardzo aktywny muzycznie również poza szkołą (uczęszcza na zajęcia dodatkowe, gra na instrumencie, słucha muzyki świadomie)

Ocena bardzo dobra (5) Uczeń:

- śpiewa samodzielnie i poprawnie większość piosenek z programu klasy 4 (z pamięci, czysta intonacja, dobra artykulacja, wyraz artystyczny)
- gra samodzielnie większość melodii i prostych akompaniamentów na instrumencie melodycznym (prawidłowa wysokość dźwięków i rytm)
- bezbłędnie odtwarza rytmy głosem, gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych
- rytmizuje teksty piosenek i wierszy- rozumie i stosuje w praktyce podstawowy zapis nutowy (klucz wiolinowy, nazwy dźwięków, wartości: ćwierćnuta, ósemka, półnuta, cała nuta i pauzy)
- zna i prawidłowo używa podstawowych terminów muzycznych z programu klasy 4 (np. melodia, rytm, tempo, dynamika, legato, staccato, metrum 2/4 i 3/4, polonez, krakowiak)
- podaje nazwiska ważnych kompozytorów omawianych w klasie 4 i rozpoznaje wybrane ich utwory (np. Chopin – mazurki/polonezy, Vivaldi – fragmenty „Pór roku”, Moniuszko – wybrane pieśni)
- prowadzi schludny, systematycznie uzupełniany zeszyt z nutami, tekstami i rysunkami muzycznymi

Ocena dobra (4) Uczeń:

- śpiewa poprawnie piosenki jednogłosowe z programu (z niewielką pomocą nauczyciela w trudniejszych fragmentach)
- gra kilka melodii i najprostsze akompaniamenty na instrumencie (z niewielką pomocą)
- odtwarza proste rytmy głosem i na instrumentach perkusyjnych
- rytmizuje łatwiejsze teksty

- zna podstawowe terminy muzyczne z programu klasy 4 i ich znaczenie
- rozpoznaje wybrane polskie tańce narodowe w utworach- prowadzi zeszyt regularnie i estetycznie

Ocena dostateczna (3) Uczeń:

- śpiewa niektóre najprostsze piosenki z programu (z wyraźnymi błędami intonacji i rytmu, wymaga dużej pomocy nauczyciela)
- gra gamę C-dur i najłatwiejsze utwory (z dużą pomocą)
- wykonuje najprostsze ćwiczenia rytmiczne- zna tylko część najważniejszych pojęć i terminów z programu
- zeszyt prowadzi nieregularnie i mało starannie

Ocena dopuszczająca (2) Uczeń:

- śpiewa bardzo nieliczne, najprostsze piosenki – niedbale i bez chęci poprawy
- gra gamę C-dur oraz 1–2 najłatwiejsze utwory – niedbale- podejmuje działania muzyczne niechętnie i z oporem
- myli podstawowe terminy, wiedza jest bardzo fragmentaryczna
- najprostsze rytmy wykonuje tylko z pomocą nauczyciela

Ocena niedostateczna (1) Uczeń:

- nie opanował nawet minimum wymagań programu klasy 4
- wykazuje negatywny stosunek do przedmiotu i brak jakiegokolwiek zaangażowania
- mimo wielokrotnej pomocy nauczyciela nie wykonuje najprostszych poleceń
- jest permanentnie nieprzygotowany do lekcji
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego

KLASA V

Ocena celująca (6) Uczeń realizuje wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz dodatkowo:

- uczestniczy w zajęciach dodatkowych (chór), lub podejmuje pozaszkolne, pozaprogramowe działania muzyczne.
- śpiewa samodzielnie kanony dwu - i trzy głosowe oraz piosenki z elementami wielogłosu
- gra na instrumencie z elementami prostego ostinata i akompaniamentu
- tworzy dłuższe improwizacje, własne aranżacje i ilustracje dźwiękowe do tekstu lub obrazu
- rozpoznaje i opisuje budowę utworów (rondo, wariacje, forma ABA z rozwinięciem)
- bardzo aktywnie uczestniczy w chorze / zespole szkolnym i odnosi sukcesy pozaszkolne
- samodzielnie wyszukuje i prezentuje informacje o muzyce (epoki, kompozytorzy)

Ocena bardzo dobra (5) Uczeń:

- śpiewa samodzielnie większość piosenek z programu klasy 5 oraz wybrane kanony (czysto, z dobrym frazowaniem i dynamiką)
- gra samodzielnie trudniejsze melodie i akompaniamenty na instrumencie (w tym proste ostinata)
- bezbłędnie wykonuje rytmy z elementami polirytmii prostej i synkop
- rytmizuje teksty z wyraźnym akcentem metrycznym
- zna i stosuje terminy z programu klasy 5 (kanon, burdon, metrum 3/4 i 6/8, allegro, andante, moderato, kujawiak, mazur, oberki)
- rozpoznaje polskie tańce narodowe w nagraniach i opisuje ich cechy
- podaje nazwiska kompozytorów z programu klasy 5 i rozpoznaje ich utwory (np. Bach – barok, Mozart – klasycyzm, Chopin – walce/mazury)
- prowadzi bardzo estetyczny i kompletny zeszyt

Ocena dobra (4) Uczeń:

- śpiewa z niewielką pomocą piosenki i proste kanony z programu
- gra kilka trudniejszych melodii i akompaniamentów (z pomocą w trudniejszych miejscach)

- wykonuje rytmy średnio złożone
- zna większość terminów muzycznych z programu klasy 5
- rozpoznaje podstawowe cechy tańców narodowych
- zeszyt prowadzi regularnie i estetycznie

Ocena dostateczna (3) Uczeń:

- śpiewa wybrane piosenki i najprostsze kanony (z wyraźnymi błędami i dużą pomocą)
- gra gamę i najłatwiejsze utwory (duża pomoc nauczyciela)
- wykonuje podstawowe rytmy
- zna tylko część pojęć z programu
- zeszyt prowadzi nieregularnie

Ocena dopuszczająca (2) Uczeń:

- śpiewa nieliczne piosenki niedbale
- gra gamę i 1–2 najprostsze utwory niedbale
- podejmuje działania muzyczne niechętnie
- wiedza bardzo fragmentaryczna

Ocena niedostateczna (1) Uczeń:

- nie opanował minimum wymagań programu klasy 5
- brak zaangażowania mimo wielokrotnej pomocy
- permanentnie nieprzygotowany
- nie prowadzi zeszytu

KLASA VI

Ocena celująca (6) Uczeń realizuje wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz dodatkowo:

- uczestniczy w zajęciach dodatkowych (chór), lub podejmuje pozaszkolne, pozaprogramowe działania muzyczne.
- śpiewa i gra utwory z elementami harmonii i wielogłosu
- tworzy własne struktury ABA z motywem własnym
- analizuje utwory z epok klasycyzmu i romantyzmu
- aranżuje i prezentuje własne projekty muzyczne
- jest laureatem konkursów lub bardzo aktywny w zespole szkolnym

Ocena bardzo dobra (5) Uczeń:

- śpiewa samodzielnie piosenki, kanony i proste wielogłosy z programu klasy 6
- gra melodie z akompaniamentem harmonicznym (proste akordy)
- wykonuje rytmy złożone (synkopy, triole proste, zmiany metrum)
- zna i stosuje terminy z programu klasy 6 (sonata, fuga, walczyk, oberki, romantyzm, impresjonizm)
- rozpoznaje cechy epok i stylów muzycznych (barok, klasycyzm, romantyzm)
- podaje kluczowych kompozytorów (Beethoven, Chopin, Verdi, Szymanowski) i rozpoznaje ich utwory
- zeszyt bardzo staranny i bogaty w notatki

Ocena dobra (4) Uczeń:

- śpiewa z pomocą trudniejsze utwory i kanony
- gra melodie z prostym akompaniamentem
- zna większość terminów i form z programu klasy 6
- rozpoznaje podstawowe cechy epok
- zeszyt prowadzi starannie

Ocena dostateczna (3) Uczeń:

- śpiewa wybrane utwory z dużą pomocą
- gra najprostsze melodie- zna część pojęć

- zeszyt nieregularny

Ocena dopuszczająca (2) Uczeń:

- śpiewa nieliczne utwory niedbale
- działania muzyczne niechętnie
- wiedza fragmentaryczna

Ocena niedostateczna (1) Uczeń:

- nie opanował minimum programu klasy 6
- brak zaangażowania
- permanentnie nieprzygotowany

KLASA VII

Ocena celująca (6) Uczeń realizuje wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz dodatkowo:

- uczestniczy w zajęciach dodatkowych (chór), lub podejmuje pozaszkolne, pozaprogramowe działania muzyczne.
- śpiewa i gra dowolne utwory z całego zakresu klas 4–7
- tworzy rozbudowane improwizacje, aranżacje i własne kompozycje
- analizuje utwory z muzyki XX i XXI wieku, filmowej, jazzowej
- jest laureatem konkursów lub bardzo aktywny muzyk pozaszkolny

Ocena bardzo dobra (5) Uczeń:

- śpiewa i gra samodzielnie większość repertuaru z całego bloku klas 4–7
- bezbłędnie stosuje teorię muzyczną z całego etapu (terminy, formy, epoki)
- rozpoznaje style i epoki (w tym XX/XXI w.: Karłowicz, Paderewski, Penderecki, Glass, muzyka filmowa Williams)
- tworzy własne ilustracje dźwiękowe i projekty
- zeszyt kompletny i estetyczny

Ocena dobra (4) Uczeń:

- opanowuje większość materiału z klas 4–7 z niewielką pomocą
- zna większość terminów, form i kompozytorów z etapu
- rozpoznaje podstawowe cechy epok i stylów
- zeszyt bardzo dobry

Ocena dostateczna (3) Uczeń:

- opanowuje część materiału z pomocą
- zna podstawowe pojęcia
- zeszyt prowadzony nieregularnie

Ocena dopuszczająca (2) Uczeń:

- opanowuje minimum z pomocą
- wiedza bardzo fragmentaryczna
- brak zaangażowania

Ocena niedostateczna (1) Uczeń:

- nie opanował minimum z całego zakresu klas 4–7
- brak zaangażowania mimo pomocy
- permanentnie nieprzygotowany